

Algebra II, Praktikum III

Homomorfismid ja isomorfismid.

Kristo Väljako

23. veebruar 2021

Ülesanne 1. Tõestage, et kujutus $\psi: \theta \mapsto \cos \theta + i \sin \theta$ on homomorfism rühmast $(\mathbb{R}; +)$ rühma $(\{z \in \mathbb{C} \mid |z| = 1\}; \cdot)$. Leidke homomorfismi ψ tuum $\text{Ker } \psi$.

Ülesanne 2. Leida kõik rühma $(\mathbb{Z}, +)$ endomorfismid.

Ülesanne 3. Tõestada, et rühm $(\mathbb{Q}, +)$ ei ole isomorfne rühmaga $(\mathbb{Q}^+, \cdot)$.

Ülesanne 4. Olgu $f: G \rightarrow G'$ rühmade homomorfism. Tõestada, et $\text{Im } f$ on Abeli rühm parajasti siis, kui $xyx^{-1}y^{-1} \in \text{Ker } f$ iga $x, y \in G$ korral.

Ülesanne 5. Olgu G ja G' rühmad, kusjuures $G \cong G'$. Tõestage, et kui G on Abeli rühm, siis ka G' on Abeli rühm.

Tooge näide rühmadest G ja G' , kus G on Abeli rühm, aga G' ei ole, kuid leidub rühmade homomorfism $f: G \rightarrow G'$.

Ülesanne 6. Olgu V_1 ja V_2 vektorruumid üle korpuse K . Defineerida tehted hulgal

$$\text{Hom}(V_1, V_2) := \{f: V_1 \rightarrow V_2 \mid f \text{ on linearkujutus}\}$$

nii, et tulemuseks oleks samuti vektorruum üle K .

Ülesanne 7. Olgu R ring ühikelemendiga ε . Tõestada, et kujutus $f: \mathbb{Z} \rightarrow R$, mis on defineeritud võrdusega $f(n) = n\varepsilon$, on ringide homomorfism. Leida ringi $\mathbb{Z}$ kujutus $f(\mathbb{Z}) := \text{Im } f$.

Ülesanne 8. Olgu R_1 ja R_2 ringid ning $\varphi: R_1 \rightarrow R_2$ ringide isomorfism. Tõestada, et $\varphi(0) = 0$ ja $\varphi(-a) = -\varphi(a)$.

Ülesanne 9. Tõestage, et ringid $\mathbb{Z}[\sqrt{3}] = \{a + b\sqrt{3} \mid a, b \in \mathbb{Z}\}$ ja

$$R := \left\{ \begin{pmatrix} a & 3b \\ b & a \end{pmatrix} \mid a, b \in \mathbb{Z} \right\}$$

on isomorfsed.

Ülesanne 10. Tõestada, et lõplikumõõtmelise vektorruumi iga sürjektiiivne lineaarteisendus on selle vektorruumi automorfism. Kas sama väide kehtib ka lõpmatumõõtmelise ruumi korral?

Ülesanne* 11. Tõestada, et iga vähemalt kolmeelemendiline lõplik rühm omab automorfismi, mis ei ole samasusteisendus. Kas sama väide kehtib ka lõpmatute rühmade korral?